

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, kedd 1911. április 11.

82. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viaoio dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.

Félévre 12 kor. Egy hora 2 kor

Egyes szám ára helyben 5 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A TENGERPART

állami és magántisztviselőknek házhoz
szállítva negyedévi 3 koronába, tehát csak

napi 4 fillérbe kerül.

Az évnegyed alkalmával kérjük ama
tisztviselőket, kik eddig nem tartoznak
lapunk előfizetői sorába, hogy belépési
szándékukat „A Tengerpart” kiadóhiva-
talában, Grad. del Sasso Bianco 3.
(Wurzer ház), I. emelet személyesen,
posta vagy telefon útján (telefon sz. 229.)
jelentsék be, mire a lap rendes házhoz-
szállítása iránt azonnal intézkedünk.

„A TENGERPART”
kiadóhivatala.

A hajózási dijszedésekről.

(K. E.) A porosz kormány 1905. évi
május hó 1-én terjesztette a képviselőház elé
azt a törvényjavaslatot, mely az ugynevezett
Mitellandkanal kiépítését rendeli el. Ez a ja-
vaslat, amelynek 19. §-a kimondja, hogy a
hajózási érdekekben szabályozott folyókon hajó-
zási illetékek szedendők, már törvényerőre
emelkedett.

Az illetékszedés legkésőbb az említett
Mitellandkanal (Rajna—Weser csatorna) üzem-
be helyezésével kezdendő meg. Ez a conditio
sine qua non, mely alatt a porosz képviselő-
ház agrár-többsége hajlandónak nyilatkozott a
csatorna-javaslat megszavazására. És ezt a fel-
tételt a porosz kormány elfogadta, magára vál-
lalván ezzel a hajózási illetékek szedésének
bevezetését.

Mielőtt az illetékszedésre vonatkozó tör-
vényjavaslatot be lehetett terjeszteni, módosi-
tani kellett a német birodalmi alkotmány 54.
§-át, amely szerint a Németbirodalom terü-
letén lévő folyamokon a hajózási illetékmentes.
Ez a módosítás megtörténvén, fenn áll még a
második, még pedig a nagyobbik akadály és
az az, hogy a német birodalomnak van egy
szerződése Hollandiával az egész Rajna fo-
lyam és Magyarországgal és Ausztriával 1870.
évi június 22-én kötött szerződése az Elba
folyam hajózásának teljes illetékmentessége
tárgyában.

E szerződések szerint a németek hajózása
az Alsó-Raján és a Felső-Elbán, továbbá a
hollandusoknak hajózása a Felső-Raján, vé-
gül Magyarországnak és Ausztriának hajózása
a német Elbán illetékmentes. Mindazonáltal a
porosz kormány az illetékszedési törvényjavas-
latot benyújtotta, mielőtt annak foganatosítása
tárgyában akár Hollandiával, akár Magyaror-
szággal és Ausztriával tárgyalt volna és a né-
metbirodalmi kancellár, mint porosz minisz-

terelnök határozottan azt az eljárást tartja
követendőnek, hogy először ezt a
javaslatot törvényerőre kell emelni és csak
azután kell tárgyalni a nevezett államokkal.
Poroszországban tehát legalább a kormány ré-
széről az ugynevezett Mitellandkanal-törvény-
nek beiktatása óta az az erős szándék áll
fenn, hogy a hajózható vizeken a hajózás, mint
ilyen, hajózási illetékekkel terheltesék meg,
még pedig az áruk minősége szerint ton-
kilométerenkint 0.02—, 0.04—, 0.06—, 0.08,
0.10 pfenniggel.

Olyannyira szorítja a porosz kormány az
e javaslatra vonatkozó tárgyalások előhaladá-
sát, hogy a jövő évi költségvetésből törölni
kívánja azokat a már beállított milliókat, ame-
lyek a folyamok hajózhatóságának növelésére
lettek volna fordítandók; ezzel is nyomást
akarván gyakorolni a hajózási vizszabályozások
költségeire fordítandó illetékek törvényjavasla-
tának sürgősebb tárgyalására.

Ez a törvényjavaslat azonban igen nagy
ellenzésre talál a dolog természete szerint fő-
képpen Ausztriában és bátran arra lehet követ-
keztetni, hogy az 1870. évi június 22-én Ma-
gyarországgal és Ausztriával létre jött egyez-
mény megváltoztatása iránt a Németbirodalom
részéről megindítandó tárgyalások folyamán
osztrák részről a legnagyobb nehézségek fog-
nak támasztani, hiszen több osztrák nagyipari
üzem és átrakodó állomás egyenesen létjogát
veszti abban az esetben, ha az Elbán hajózási
illetéket szednék és több millióra rugna az
a kár, mit ebben az esetben első sorban
osztrák érdekek szenvednének.

De magában Németországban sem fo-
gadták a javaslatot osztatlan elismeréssel, sőt
mondhatni, hogy a közgazdasági körök jelen-
tékeny része nagy ellenszennvel viseltetik a
hajózási illetékek szedésének eszméjével
szemben.

Ugyanis mindenek előtt a kishajósok
tönkremenését jósolják, továbbá utalnak arra,
hogy a vízfolyások felső vidékein a kis ipar
okvetlenül hanyatlani fog, mivel a szállítási
díjak emelkedése folytán az ott termelt ipari
és az oda irányuló szükségleti cikkekben való
megrendelés is csökkenni fog.

Végül figyelemre méltó az a körülmény,
hogy a nagy tengerhajózási vállalatok is he-
ytelenítik a folyamhajózás újabb megadóztatását,
miután ezek a hajósok a folyamok által képe-
zett viziutban az őket tápláló ereket látják és
attól tartanak, hogy a belvízhajózás drágítása-
val a tengerhajózási vállalatok keresete is le-
fog szállni.

A törvényjavaslatra vonatkozó tárgyalások
eddiggi menetéből nem is igen lehet következtet-
ni arra, hogy ez a javaslat rövid időn belül
törvényerőre emelkedik. Az illető bizottság, a
mely a törvényjavaslatot tárgyalja, mindenféle
kiegészítéseket kér, sőt az egész anyagnak

megvilágítására hosszú időt igénybe vevő hely-
szini szemléket is tart szükségessé. Ennél-
fogva bennünket nem is olyan közel érint a
kérdés, hogy mik volnának a legközelebbi
teendők a mi részünkről, annyival is inkább,
mivel ebben a kérdésben a mi érdekeink az
osztrákok érdekeivel teljesen azonosak, illető-
leg az osztrák érdekeltség hasonlíthatatlanul na-
gyobbfoku és így az osztrákok előmunkálatai
mindenben a mi célzatainkat is fedik. Mind-
azonáltal érdekes kutatás tárgyává tenni azt,
hogy Magyarország ebben a kérdésben mily
mértékben van érdekelve, illetőleg a Magyaror-
szágból származó avagy a magyarországi
rendelgetéssel bíró elbai forgalomnak hajó-
zási illetékekkel való megterhelése Magyaror-
szágra nézve milyen nagy újabb kiadásokat
jelentene.

Teljesen pontos és megbízható adatokat
erre nézve beszerezni nem lehet, sok magyar
áru csak a közvetítés révén, tehát mint más
országbeli cikk jut az Elbára és viszont az
Elbáról sok oly áru jut Magyarországra, a
mely szintén a közvetítés folytán az Elbán
magán nem mint magyar rendeltetésű forga-
lom szerepel.

Annyi azonban megállapítható, hogy a
behozatalban szerepelnek: dohány, fagyapot,
földek, ércék, gépek, göngyöletek, gyanta, hal-
zsír, jutacszerző anyagok, olaj, pala, salétrom,
chilisalétrom, nyers vas stb. Az Elbára menő
kivitelben szerepelnek: ásványvíz, fa, fasejt-
anyag, gabona, gyümölcs (szilva), keményítő,
liszt, magvak, maláta, olajok, rövid- és kéz-
műárak, zsír, faggyu, tölgyfakivonat stb. Az a
forgalom, melynek mennyisége közelítőleg
kimutatható, az utóbbi években kivitelben és
behozatalban összesen mintegy 32—35 ezer
tonnát tett, amelynek $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{6}$ része volt a be-
hozatal, a többi kivitel.

Tegyük fel, hogy ez a forgalom bőve-
ben számítva 40.000 tonnára rug és hogy a
német Elbán átlag 500 kilométer hosszú utat
tesz meg, akkor ez a forgalom a legdrágább
díjtétel mellett mintegy 20.000 korona illeték-
kel terheltetnék, ami tonnánként $\frac{1}{3}$ koronát,
métermázsánként pedig 5 fillért jelent.

Ha a mi forgalmunk valóban nem sok-
kal nagyobb, mint a körülbelül kimutatható
40.000 tonna, akkor csakugyan nyugodtan
nézhetjük azt, hogy mindenekelőtt az osztrá-
kok előkészületei mit eredményeznek. Tény
az, hogy a Németbirodalom részéről eddigéig
az Ausztriával és Magyarországgal való tár-
gyalások nem indítottak meg és így Ausztria
részéről sem tételt még semminemű hivatalos
lepes. Egyébként a máskülönbösen hatalmas ag-
ráriusok is idővel le fogják szállítani követelé-
seiket, hiszen a Mitellandkanalt is teljes erő-
vel ellenézték, nyers terményeknek az országba
való özönlésétől tartván és a Mitellandkanal-
nak egyik fele mégis megépül; így nem lehe-

tetlen, hogy a víziuti szállítás olcsóságának megakadályozását célzó újabb törekvések is hajótörést fognak szenvedni. Mindenesetre figyelemmel fogjuk kísérni a fejleményeket és azokról az érdeklődőket esetről-esetre értesíteni is fogjuk.

—y—s.

A megsértett fiúmei tisztikar.

Kuscher ügyvéd a bíróság előtt.

Ritka érdekességű pert tárgyalt ma a fiúmei büntetőtörvényszék. A közös hadügyminiszter felhatalmazása folytán az ügyészség vádat emelt Kuscher Nándor dr. ügyvéd, volt kir. ügyész ellen, aki a tisztikart teljesen indokolatlanul durva módon megsértette. Az inkriminált cselekmény a következő:

Február 12-én, néhai *Maylander* Mihály dr. országgyűlési képviselő temetésén a fiúmei helyőrség tisztikara *Schönaich* Ferenc báró közös hadügyminiszter rendelete folytán szintén részt vett a temetésen. A hivatalosan megállapított sorrend szerint az ügyvédi kar után a tisztek következtek volna a temetési menetben. Az ügyvédek közül azonban többen visszamaradtak s véletlenül a tisztikar mögé kerültek. Ezek közé jutott *Kuscher* Nándor dr. ügyvéd, az autonóm párt egyik ismert vezéralakja is, aki a tisztek eljárásában szándékosságot vélt megállapítani és magából kikelve a mellettük álló *Gelletich* és *Fésüs* közjegyzőkhöz fordulva, a következőket mondotta: „Az erószak „fityűl“ (itt egy reprodukálhatlan, durva szót használt) az értelemre! Ezek (t. i. a temetésen megjelent katonatisztek) az egyenruhában magukkal hordják a katonai pimaszságot.

A temetés után *Becker* Károly százados a sértésről jelentést tett *Drachsel* Frigyes vezérőrnagy, dandárparancsnoknak, aki *Becker* századosot és *Pollák* Frigyes őrnagyot felhatalmazta, hogy Kuscher-től a sértésre vonatkozóan felvilágosítást kérjenek. Ennek megtörténte után a hadügyminiszter utasítására az ügyészség Kuscher ellen a Btk. 261. §-ába ütköző, a 262. §. szerint minősülő és a 270. §-ának 3. pontja szerint hivatalból üldözendő nyilvános becsületsértés vétsége címén vádat emelt, a vád indokolásában hangsúlyozva, hogy jogi szempontból kétségtelen, hogy itt a Btk. 270. §-ban körülírt hadsereg megsértéséről van szó, mert terhelt a meggyalázó kifejezéseket nem egy meghatározott egyén ellen tette, hanem általánosságban használta mindazok ellen, akik mint ezek egyenruhát hordanak s miután a helybeli tisztikar egy cs. és kir. közös hadseregbeli ezred tagjait képezik, ezért a sértésért a hadsereg ellen elkövetettnek kellett minősíteni.

A tárgyalást nagyszámu jogászközönség jelenlétében délelőtt tíz órakor nyitotta meg *Thierry* Alajos lovag, kuriai bíró, törvényszéki elnök. Szavazóbírák: *Lucich* Kelemen táblai bíró és *Stoewesandt* törv. bíró, jegyző *Lucich* Vasco dr. A vádhatóságot *Melocco* János kir. ügyész képviseli, aki mellett a közös hadügyminiszter képviselőjében helyet foglal *Drachsel* Frigyes vezérőrnagy, *Andrejka* Viktor főhadnagy szárnysegéddel. A vádlottat *Barcich* Erazmus dr. ügyvéd, horvát képviselő védi.

A tárgyalás megnyitása után az elnök *Kuscher* Sándor dr. személyazonosságát állapítja meg. Kuscher 72 éves, róm. kath. vallású, trieszti születésű fiúmei ügyvéd.

A vádirat felolvasása után az elnök a vádlotthoz fordul, aki kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Részletesen ismerteti a temetési menet sorrendjét, megemlékezik a menet véletlen megzavarásáról is s beismeri, hogy a „prepotenza“ szót használta. Tagadja azonban, hogy az „impertinenz“ kifejezéssel élt volna.

A bizonyítási eljárás során az első tanu *Becker* Károly 79. gyalogezredbeli százados, aki elmondja, hogy a vádlott már a felvilágosítás kérés alkalmával is tagadta az utóbbi kifejezést. Ismerteti a tényállást, mire az elnök kérdésére a vádlott újból beismeri a „prepotenza“ szó használatát. Védelméül felhossa, hogy ez a szó nem sértés s csak kritizálta társai előtt a tisztek magatartását.

Becker folytatja vallomását s azt mondja, hogy tisztán hallotta, amint *Kuscher* dr. a következő megjegyzést tette reájuk: „Ezek az egyenruhában magukkal hordják a katonai pimaszságot“. A vádlottól nyomban felvilágosítást kért s aztán feletteseinek jelentést tett.

Kuscher dr. közbeszól: Én esküt tehetek arról, hogy nem mondtam ezt a kifejezést.

Drachsel tábornok felmutatja azt a papírlapot, melyre a tisztek feljegyezték a sértő szavakat. A vádlott erre azt állítja, hogy azt a tisztek neki is felmutatták, *Becker* azonban erre nem emlékszik.

Barcich dr. védő: Nem vonja kétségbe a tanu egyéni becsületét s megbízhatóságát, de feltehető, hogy tévedett.

A vádlott hosszasan védelmezi az álláspontját. A törvényszék a tanu rövid tanácskozás után vallomására megesketti.

Pollák Frigyes *Jellasich*-ezredbeli őrnagy a következő tanu. A temetés utáni napon felhatalmazást kapott, hogy *Kuscher* dr.-tól felvilágosítást kérjen. *Becker* századosal együtt felkereste a vádlottat, előbb azonban az állomásparancsnokságon tett feljelentésből egy papírlapra az inkriminált kifejezéseket lemásolta.

Kuscher dr. azt állítja, hogy az „erószak fityűl az értelemre“ kifejezés velencei közmondás. Amit a „pimaszság“-ról mondott, azt egy beszélgetés keretében tette. *Becker* százados ekkor azt mondotta, hogy ő hallotta, amint *Kuscher* dr. a sértő szavakat a tisztikarra vonatkoztatta. A vádlott ismételtén kijelentette, hogy nem a tisztikarra értette s nem is ama szavakat használta, melyeket a tisztikar megbízottai felolvastak előtte.

Azután az elnök tisztázza azt a vitás kérdést, vajjon a papírlapot *Becker* százados vagy *Pollák* őrnagy mutatta-e fel. Az őrnagy vallomása szerint a papírlapot pénztárcájából vette elő. Néhány jelentéktelen kérdés után *Pollák* őrnagy német nyelven vallomásra leteszi az esküt.

A következő tanu

Fésüs György dr. közjegyző. A temetés utáni napon, úgy emlékszik, egy újságíró, „A Tengerpart“ munkatársa, kereste fel irodájában. Az újságírótól értesült, hogy a *Kuscher* dr. által mondott kifejezések miatt eljárási indult meg. Utal a vizsgálóbíró előtt tett vallomására, mert már világosan nem emlékszik minden részletre. Vallomására esküt tesz.

Gelletich Miklós közjegyző, a következő tanu, szintén hallotta az első kifejezést, amely velencei kifejezés. Többet nem mondhat, mert nem emlékszik vissza. A tanu megesketti.

Antoni Gino dr. városi titkár ismerteti a temetési menet sorrendjét. A sértő kifejezéseket nem hallotta. A tanu megesketésével a bizonyítási eljárás befejezést nyert.

Barcich Erazmus védő a vádlott három bejelentett tanuja ügyében szólal fel, azok kihallgatását kérve, mely miatt az elnök s közte nézeteltérés támad. A tanuk kihallgatását mellőzik.

Melocco János dr. ügyész erélyes hangon megtorlást kér a sértő kifejezésekért. A sértést súlyosítja az a körülmény, hogy jogász ember követte el a sértést a tisztikarral szemben. A vádirat alapján kéri a vádlott megbüntetését s az ítéletnek a 277. szakasz alapján az „Il Popolo“-ban való közzétételét.

Barcich Erazmus védő hosszabb beszédekben azt igyekszik bizonyítani, hogy az ügyész által említett szakaszok nem alkalmazhatók a jelen esetre. Az ügyész *Becker* százados vallomására alapítja vádját s a többi tanu nyilatkozatokat nem veszi figyelembe. Ismerteti a vádlott felfogását, az

elnök azonban felszólítja, hogy ne térjen el a tárgytól. A védő hangoztatja, hogy kötelességének teljesítésében nem lehet őt zavarni. Igazolni kívánja, hogy a vádlott kritikája csak néhány tisztre vonatkozott. Majd így folytatja: A polgárság anyagi áldozattal járul a katonaság fentartásához, joga van tehát a protestáláshoz is.

Az elnök erre újból figyelmezteti a védőt, hogy ha így folytatja, megvonja tőle a szót.

Barcich védő ezután rövidesen befejezi a beszédét.

A törvényszék ezután tanácskozásra vonul vissza. Negyedórai értekezés után az elnök kihirdeti az ítéletet. A törvényszék *Kuscher* Nándor dr. ügyvédet a vádirat értelmében bűnös-

nek mondotta ki s ezért a 92. §-ban körülírt enyhítő körülmények figyelembe vételével elzárásra átváltoztatható 800 korona fő- és 200 korona mellékbüntetésre ítélte. Az ítélet az „Il Popolo“-ban közzéteendő.

Az ítélet ellen az ügyész semmiségi okot jelent be a 385. §. 3. pontja alapján a 92. §. alkalmazása miatt.

A vádlott a bűnösség kimondása s a büntetés nagysága miatt, a védő pedig *Becker* százados esküre bocsátása miatt telebbezést jelent be.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hir. *Liechtenstein* Edéné hercegné szül. *Pückler-Limpurg* Olga grófnő, a kormányzó nejeinek nővére, hosszabb fiúmei tartózkodás után ma reggel Bécsbe utazott.

— Susákon kormánybiztost kérnek. Ismeretes az a viszály, mely a susáki képviselőtestület és a polgárság között kitört a terasztói hegyvasut s a tengermelléki autobusz vállalat létesítésére kötött szerződés miatt. A szerződéssel elégedetlen lakosság a határozat ellen a zágrábi országos kormánytól tiltakozott, mely a szerződés jóváhagyását megtagadta. Ennek aztán az lett a következménye, hogy a képviselőtestület valamennyi tagja lemondott.

A mozgalom vezetői ezzel kapcsolatban tegnap újabb népgyűlést tartottak, melyen érdekes határozatokat hoztak. Tíz óra után nyitotta meg *Ruzich* György elnök a Hotel Susak nagytermében a népgyűlést, melyen mintegy kétszáz tekintélyes polgár jelent meg. Néhány szóval üdvözlö a megjelenteket, majd átadja a szót *Udina*-nak, aki az elégedetlenség küldöttségét Zágrábba vezette.

Udina elmondja, hogy *Tomasics* Miklós bánnál és *Chavrak* Levin bánhelyettesnél jártak, akiknél tiltakoztak a képviselőtestület határozata ellen s kérték annak feloszlását, mert a szerződés feletti döntés alkalmával a testület nem volt határozatképes. Ugy a bán, mint a bánhelyettes megnyugtató választ adtak, a kormány pedig a jóváhagyást megtagadta, mire a deputáció visszatért Susákra. Részletesen ismerteti a szerződés létrejöttének körülményeit, a bizottsági tagok lemondását, majd a mozgalom vezetőinek nevében kijelenti, hogy távol áll tőlük a személyeskedés, mert csak a község érdekeit akarják megvédelmezni. Hevesen kifogásolja, hogy a község anyagi garanciát vállalt a két társaság jövedelmezőségéért.

Az elnök engedelmével a közönség sorából ezután *Delak* tanító emelkedik szólásra s kifogásolja a mozgalom irányításának taktikáját. Egy ideig nyugodtan hallgatják a szónokot, később azonban, mikor szavai élesebbek lesznek, elhallgattatják.

Erre az elnök előterjeszti a határozati javaslatot, mely szerint a népgyűlés végrehajtó bizottságot küld ki a községi választások előkészítésére, egyúttal felkéri a horvát országos kormányt, hogy az új képviselőtestület megalakulásáig kormánybiztost küldjön ki. A népgyűlés a javaslatot határozatra emeli, majd a Susakhoz tartozó községek bevonásával megválasztják a végrehajtó bizottság tagjait.

Most *Pollich* dr. veszi át a szót s felolvassa azt a memorandumot, melyet a kormányhoz s a kerületi hatóságokhoz intéznek a képviselőtestület feloszlatása és az új választások kiírása iránt.

A memorandumban, melyet a „Novi List“-ben fognak közzé tenni, kijelentik a mozgalom vezetői, hogy a választásokon mandátumot nem fognak vállalni, mert ez által a tisztességüket kívánják bebizonyítani.

Ezután az elnök felmutatja a „Riech Glasnik“ legutóbbi számában „több susák

— **Baleset a hajón.** Mihalovics Ilia 27 éves szerb kikötőmunkást szombaton este a Rudolf molon horgonyzó egyik gőzösön könnyen végzetessé válhatott baleset érte. Egy gyapotbál a daru kötelékei közül kiszabadult és lezuhant. Szerencsére azonban a hajónyilas szélére esett s az ott álló Mihalovicsot csak könnyebben sebesítette meg. A munkást beállították a kórházba.

— **Megszökött diákok.** A rendőrség Wicher Erik és Otte Edgar 13 éves boroszlói születésű deákokat tegnap este őrizet alá vette, mert minden pénz nélkül az utcán bolyongtak. A deákok a rendőrségen bevallották, hogy a Boroszló melletti Wohlau városban laknak s az ottani nevelőintézet növendékei. Mindketten Amerikába akartak menni s a legközelebbi Cunard-hajó indulására vártak. A fiuknál csupán egy revolvert találtak. A rendőrség a wohlaui csendőrségtől érkezett távirati utasítás folytán a kalandvágyó deákokat őrizet alatt tartja.

— **Gőzhajószolgálat Volosca—Lovrana között.** Az Ungaro-Croata hajóstársaság közli, hogy a jövő napokon Abbaziában és Lovranában előrelátható nagyobb idegenforgalomra való tekintettel akként intézkedik, hogy vasárnap-tól f. hó 9-től 23-ig bezárólag a Volosca—Lovrana közti vonalon naponként 10 járatot fog fenntartani és pedig: indulás Voloscából—Lovranába d. e. 8.20, 9.20, 10.20 és 11.20-kor d. u. 2.20, 3.20, 4.20, 5.20 és 6.20. Lovranából Voloscába d. e. 8.—, 9.20, 10.20 és 11.20-kor, továbbá d. u. 2.—, 3.20, 4.20, 5.20, 6.20 és 7.20-kor. Ezen szolgálatra a „Sirály” és „Volosca” hajók lesznek beosztva. 24-étől visszavonásig a járatok napi 5-re lesznek redukálva és pedig következően: Indulás Voloscából: d. e. 8.20 és 10.20-kor, d. u. 2.20, 4.20 és 6.20-kor. Indulás Lovranából: d. e. 9.20 és 11.20-kor, d. u. 3.20, 5.20 és 7.20-kor.

Kirándulások Cirkvenicába és Noviba. Az Ungaro-Croata tudomásra hozza, hogy f. hó 9-étől kezdődőleg vasár- és ünnepnapokon Cirkvenicába és Noviba közlekedő hajóját d. u. 2 óra helyett 2.30-kor fogja elindítani. Visszatérés Noviból d. u. 5-kor és Cirkvenicából 5.45-kor. E kirándulásokra külön célra szolgáló jegyek bocsátatnak ki 1.50 kor. le-szállított árban, melyek csupán a vétel napján érvényesek; ezen jegyek a Cirkvenica—Noviba induló minden hajóra kaphatók, melyek azon napon indulnak Noviba és érvényesek este a kiránduló hajóval való visszajövetelre.

— **Abbáziai vendégei.** A szom-zédos Abbázia fürdő- és üdülőhelyet 1911 január 1-étől április 8-áig összesen 11.564 fürdővendég és 1289 átutazó, tehát összesen 12.853 idegen látogatta meg. Március 27-étől április 5-ig 1017 fürdővendég látogatta meg a fürdőhelyet. Az április 5-én ott üldölők száma 3831 volt.

— **Az abbáziai Szegő-szanatoriumba** az elmúlt napokban a következő vendégek érkeztek: Buttykay Viktor földbirtokos Budapestről; Serban György magánzó Aradról; Moskovits Miklós dr. gyáros két gyermekével Nagyváradról; Perlbach Pál gyárigazgató Iwanowoból; Vecsey Oláh Károly Tokajból; Huszár Antal miniszteri titkár neje Budapestről; Holtzer Aladár kereskedő nejevel és két gyermekével Szegedről; Klinger J. dr. orvos neje Budapestről; Kéty L. orvos neje két gyermekével Budapestről; Pollák József kereskedő neje Nagykanizsáról; Simonovits Béla igazgató Budapestről; Fellmann Rezső magánzó Bécsből; Gegus Iona tanítónő Budapestről; Küng Lina magánzóntó Gentből; Schumpeter Bódog gyáros neje Triesztből.

Távirat ◀▶ Telefon

A király Budapesten.

BÉCS, ápr. 10. A király illetékes helyről érkezett jelentés szerint május 8-án Budapestre érkezik s hosszabb időt fog a magyar fővárosban tölteni. A király budapesti tartózkodása alatt Gödöllőre többször kirándul.

Minisztereiink Bécsben.

BÉCS, ápr. 10. *Khuen-Hédervary* gróf miniszterelnök és *Hazai* Samu honvédelmi miniszter, akik tegnap Bécsbe érkeztek, ma dél-

előtt az osztrák miniszterelnökségre hajtottak. A miniszterek ma is folytatták a katonai perrendtartás s a véderő-törvényjavaslat módosított szakaszainak megszövegezését.

Justh beteg.

BUDAPEST, ápr. 10. Justh Gyula influenzában súlyosan megbetegedett. Orvosai teljes nyugalmat ajánlottak neki s egyelőre látogatókat sem fogadhat.

Uj katonai léghajó-állomás.

GYŐR, ápr. 10. Ma reggel egy főhadnagy vezetésével a 16. gyalogezred több katonája megkezdte az első katonai léghajó-állomás építését, amelyben egyelőre négy motoros léghajó nyer elhelyezést.

Székely a sajtószabadságért.

BUDAPEST, ápr. 10. A Magyar Ujságkiadók Egyesülete tegnap bankettet rendezett, melyen *Singer* Zsigmondot, a Pester Lloyd főszerkesztőjét, mint az egyesület ujonnan megválasztott elnökét ünnepelték. A banketten a kormány részéről *Székely* Ferenc igazságügyminiszter vett részt, aki nagyhatású beszédet mondott. Kijelentette, hogy az egész ország elismeréssel van a sajtónak a közérdek ügyében kifejtett működése iránt. Feltétlen hiva a sajtószabadságnak. Az utóbbi időben hire járt, hogy a sajtó megrendszabályozására törekszik. Ezt a legerélyesebben megcáfolja, mert ilyen szándéka nincs. A minisztert beszéde után percekig ünnepelték.

Tanítók a vallás ellen.

BUDAPEST, ápr. 10. A kultuszminiszterium hónapokkal ezelőtt a magyar tanítók szabad egyesületének működését felfüggesztette. A tanítók ezért tegnapra nagygyűlést hívtak össze, melynek elnökévé *Vázsonyi* Vilmost választották meg. *Vázsonyi* igen heves támadást intézett a klerikálisok ellen, majd határozati javaslatot terjesztett elő, melyben a népiskolák államosítását s a felekezeti iskolákban a vallástan kiküszöbölését követeli. Teljes egyesülési és gyülekezési szabadságot is sürget a törvényhozás biztosításával.

A német trónörököspar Bécsben.

BÉCS, ápr. 10. A német trónörökös és neje tegnap este Bécsbe érkeztek. A pályaudvaron az összes főhercegek és főhercegnők élén a vendégeket a király fogadta. Amikor a vonat a pályaudvarra berobogott, a király először a német trónörökösnehez lépett és szíves kézzorítással üdvözölte. Utána a trónörököst, aki osztrák-magyar huszárezredének ezredesi egyenruháját viselte, rendkívül melegen üdvözölte. A király kétszer megcsókolta a trónörököst. Az üdvözlés után a fenséges vendégek a sorfalat álló közönség viharos ovációi közepette a Hofburgba hajtottak, ahol este családi ebéd volt a tiszteletükre.

A trónörökös ma délelőtt nejevel megjelent a kapucinusok sirboltjában s megkoszorúzták Erzsébet királyné és Rudolf trónörökös sirjait s rövid imát mondtak el.

Merénylet a dalmát postaigazgató ellen.

ZÁRA, ápr. 10. *Tichy* János, az ujonnan kinevezett postaigazgató ellen tegnap merényletet követett el egy *Gentilia* Vince nevű egyén. A merénylő bevarta a postaigazgatót házának kapujában és egy élesre fent konyhakéssel hátába szurt. A kés a tüdőt is érintette. A postaigazgató támoiyogva még a saját lábán tudott lakására vándorolni. Állapota igen súlyos s az orvosok aggódnak éle-

téért. A merénylő önként jelentkezett a rendőrségnél.

A merénylet egy lottojáték engedélyezésének megtagadása miatt történt.

Egy elzüllött dzsentri letartóztatása.

BUDAPEST, ápr. 10. A rendőrség rablás miatt letartóztatta *Szajbély* Sándor volt földbirtokost, egy igen előkelő család teljesen elzüllött tagját, aki már hatszor volt büntetve. A züllött egyén a vonaton *Vécsey* Sándorné bárónő ékszereit rabolta el s aztán megszökött.

Öngyilkos uriaszony.

BUDAPEST, ápr. 10. A Klauzál-tér 3. számú ház harmadik emeletéről ma levetette magát özv. *Halmai* Jánosné, egy vagyonáról általánosan ismert urinő. Az életunt összetört tagokkal, holtan terült el az udvar közepén.

Öngyilkos vasuti tiszt.

BRASSÓ, ápr. 10. *Detze* Ferenc államvasuti tisztviselő ma gyógyithatatlan betegsége miatt szolgálat teljesítése közben revolverrel agyonlőtte magát. *Detze* nyomban meghalt.

Az osztálysorsjáték főnyereménye.

BUDAPEST, ápr. 10. Az osztálysorsjáték mai húzásán kisorsolták a *négyszázezerkoronás* főnyereményt, melyet a 33889 számú sorsjegy nyert meg. Tízezer koronát nyert a 63736 sz. sorsjegy.

A Tengerpart minden jogos panaszt közöl és minden közérdekű felszólalásnak !! helyt ad. !!!

„BRISTOL” szálloda, kávéház és étterem Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitünő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

Bel- és külföldi lapok. Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfizetések mérsékelt áron fogadtatnak el.
Tulajdonos: **Ruzich György.**

Ujra megnyitás!

Alla Flotta Americana

Via dei Negozianti (Via Alessandrina) 3. sz.

Tisztelettel értesitem a n. é. vevőközönséget, hogy a *Burovich*-féle csődtömeget megvettem és az üzletet cipő, disznó és férfi divat árukban ujonnan berendeztem.

Az üzlet megnyitása folyó április hó 10-én lesz, mely alkalommal a csődtömegeből származó összes áruk a beszerzési áron alul, a többi áruk általánosan redukálva és rendkívül olcsón adatnak el.

A n. é. vevőközönség szíves pártfogását kérve teljes tisztelettel

Neumann Zsigmond

„Alla Flotta Americana” áruház tulajdonosa.

A gyilkos bűnhődése.

SZEGED, ápr. 10. Sárközi Imre, aki kedvesét, Horváth Terézt kegyetlen módon meggyilkolta, napok óta bujdosik a hatóságok elől, melyek országszerte körözik. Ma a Kossuth Lajos sugárút egyik házában Sárkózt felakasztva, holtan találták meg.

Tutajosok szerencsétlensége.

ZSOLNA, ápr. 10. Rózsahegyről tíz tutaj indult el a Vágon. Egyik azonban a kikötésnél sziklába ütközött s oly szerencsétlenül borult fel, hogy nyolc tutajos a Vágba fulladt.

Megfagyott turista.

BÉCS, ápr. 10. Engelka Frigyes dr., a híres turista, ma éjjel a Rax hegységben megfagyott.

Leégett városrész.

TOKIO, ápr. 10. A Yoshivara városrész tegnap kigyulladt és teljesen lángborult. Eddig 5000 ház leégett. Négy mérföldnyi területen pusztit a tűz. 6000 ember tető nélkül maradt.

Kömivések katasztrófája.

BARLETTA, ápr. 10. Az itteni iskola építkezésénél a főhomlokzat összedült és négy munkást maga alá temetett. Az egyik meghalt, a többiek súlyosan megsérültek.

Elsülyedt spanyol gőzös.

CADIX, ápr. 10. A XIII. Alfonz spanyol gőzös Vera-Cruz közelében elsülyedt. A személyzet és az utasok megmenekültek.

Kis gyermeket kosztra

ki fogadna el. Kérdezősködni Via Girolamo Fabris 3. sz. (gőzmosoda).

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM
Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnire —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. :-: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos
Edener-Burger Gyula

Weiss Jacques veje
Weiss Salamon
Fiume-Corso.

Legdusabb választék mindennemű üveg, porcellán és lámpaárakban. - Berndorfi nickel konyhaberendezés és alpaccacüzst. Különlegességek szálloda berendezésekben

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
:: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt tulajdonosa.

A tavaszi idényre

megérkeztek már az összes ujdonságok női ruhaszövetekben, selyemárakban, diszsinorokban betétekben
[] stb. stb. []

Ezenkívül a következő alkalmi árat nyújtjuk, a míg a készlet tart:

Ruhaszövetek, sávósak és karirozottak dupla szélesen 80 f.-től 1.20 Tiszta gyapjuszövetek minden divatszínben, méterje K. 2.—

Ruhavászon divatszínben méterje K. 1.—

Voil de laine, tiszta gyapju méterje 68 f.-től 1 K.-ig

Voil de coton garantált színek méterje K. —.50

Fekete satin alj volant-al darabja K. 3.50

Csipkefátyol, automobilra darabja K. 1.30

Himzett plüs asztalterítők darabja K. 11.—

Bon fames volant-al himzett tül darabja K. 7.55

Ágyelők, smyrna utánzat rojtokkal darabja K. 4.—

Női ingek, kézzel hímézve darabja K. 3.—

Damaszt kávégarnitúra 6 szalvétával K. 3

Hosszu à jour harisnya párja K. 1.—

Keztyük utánzat bőrből párja K —.50

Nagy tétel fiu alsóruhákban 3 sorozat à 90 K. 1.— és 1.10

Voilbluz, legujabb alak darabja K. 3.50

Szövet- és perkalinminták bérmentve.

M. WEISS

áruháza

FIUME, Corso II
Trieste, Corso 9.
Szabott árak!

„Lloyd” szálloda
.... FIUME

A modern igényeknek megfelelően ujjáalakítva. Az abbaziai hajók közvetlen közelében Elsőrendű vendéglő az épület földszintjén - Családok kedvenc találkozó helye.

==== Mérsékelt árak. ====

Navarro Hugo és Tsa
tulajdonosok.

VIII. évfolyam.**„A Tengerpart”**

Fiuménak legélénkebben szerkesztett és legjobban informált
==== napilapja jelenleg ====

VIII. évfolyamában
jelenik meg.

Mint Fiuménak és a környékbeli fürdőhelyeknek legnépszerűbb, legelterjedtebb és legrégebbi magyar napilapja

„A TENGERPART”

a kereskedelmi és üzleti világ legalkalmasabb hirdetési orgánuma.

Hirdetési árai a lap nagy példányszámához viszonyítva igen mérsékelték. []

Előfizetési árai:

Egy évre K. 24.—
fél évre „ 12.—
negyedévre „ 6.—
egy óra „ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART”-ot, úgyhogy az utóbbiaknak

„A TENGERPART”
házhoz szállítva csak 4 fillérbe kerül naponta.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz
«A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume
Grad. del Sasso Bianco 3. szám 1. emelet.

[a Hungaria szálló mögött.]

Telefon 229. sz.

Postafiók 105. sz.

Mutatványszámokat egy hétfőig ingyen küldünk.

VIII. évfolyam.

VENIER szálló és penzió
VELENCE

Ponte Goldoni a Szt. Márk tér mellett.

Lakosztályok és szobák ujonnan berendezve villanyvilágítással, fűtéssel és fürdővel személyenkint 2,50 lirától feljebb. Penzió 8 lirától feljebb. Telefon 1520

Tulajd. Bertoldi és Luca.

AURORA kávéház
Velenice Szt Márktér

Kitűnő fagyalt, tea kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb. Előzékeny kiszolgálás. Kiránduló társaságoknak és iskoláknak olcsóbb árak.

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni

"MERKUR"

KONYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpontosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készülnek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műintézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF
a "MERCUR" könyvnyomda
tulajdonosa.

TELEFON 932

"A TENERPART"

telefonszáma

229

Ha előfizetni akar, vagy hirdetni valója van hívja fel ezt a számot

229

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 1189.

Nem kell többé szabónál mértéket venni!

A legszebb kész férfiruhák

kaphatók legolcsóbban csakis az

"ANGOL KIRÁLY"-hoz címzett ruhaüzletben

Fiume, Via del Lido 6 és Via del Molo 2. szám.

Dus választék valódi angol szövetekből készült ruhákban. Mérték szerinti megrendelések felvételnek.

GREDEL J. sapkás
Fiume, Via Germania 2.

Saját gyártmányu, civil-, egyenruha- és vasuti sapkák nagy készlete.

Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

Első Fiumei Magyar

Kárpitos és diszítő

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók. Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszítő és angol bormunkát jutányos árban.

Szíves pártfogást kér

Eisler S. kárpitos.

Frescura Agost új üzlete

FIUME, Kossuth Lajos u. 3.

Öllők, zsebkések, beretvák, konybakések nagy raktára.

Beretválógépek a leghíresebb gyárakból, köztük a szabadalmazott "MIWA" beretválókészülék, mely speciális konstrukciójánál fogva s a beretváló hirtűnő :: szerkezete folytán a legerősebb szakálnővésnél teljes garanciát nyújt. ::

Nagy cipőkészlet férfiak, nők és gyermekek részére.

"DE LA VILLE"
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

A magyarság találkozó helye. — Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon. A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Butor vétel.

Jó állapotban levő használt berendezéseket, valamint egyes butordarabokat megfelelő árban veszek

Róth M.-nél

Via G. Parini 21. szám I. emelet

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. — — — —

MAGYAR BOROK.

Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri
KONRÁD FERENC tulajdonos.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

Figyelem! Husvétii vásár!

NEMES HENRIK bazárjában

FIUME Via Fiumara 4.

Dus raktár cipőkben, harisnyákban, utazási cikkek, konyhaeszközökben stb.

Gyermekkoscsik nagy választékban. Játékkártya eladás.

Teljes hálószoba berendezés,

valamint más butorok is jó árban veszek

RÓTH SÁNDOR

Via Giuseppe Giusti 2. szám.

BALATON VENDÉGLŐ

FIUME VIA POMERIO 26.

Kitűnő konyha. Hamisítatlan borok.

Havi előfizetések olcsón elvállaltatnak.

MANDL EDE vendéglős.

NŐI KALAP DIVAT-TEREM!

Weisz Fanny, Fiume

Corso 10., I. emelet.

Legújabb párizsi modellek nagy választéka. — Szolid kiszolgálás.

LA GRASTA TAMÁS

uj divatáru üzlete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).

Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-árúknak, szövött- és konfekció-árúknak.

Bluzok, alszoknyák, gyermek- és reformruhák, kötények, valamint férfi és női fehérműk. Nyakkendők, esernyők és sétabotok. Jutányos árak.

Szíves pártfogást kér

LA GRASTA TAMÁS

Mosó és tisztító intézet

Via M. Buonarroti 10.

Minden e szakba vágó munkát leszállított áron a legpontosabban végez.

A mosás és vasalás csak kézi erővel történik, tehát nincs ruharongálódás.

Szíveskedjék állításaimról meggyőződni. A ruhákért házhoz küldök!

Telefon 11-41.

Sámson Antal.